PIĄTEK dnia 5. Lutego 1819. (Nro 104.)

Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Prenumerata w Warszawie kosztuje na Kwartał Zł: 10. po Województwach z Pocztą na Kwartał Zł: 13

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Anglja.

z Londynu 20 Stycznia.

Jedno z rannych pism, zawiera następujące o zdrowiu Króleskiém doniesienie: „Zdaje się, iż życie N. Pana dobrego Króla Naszego, zbliża się ku końcowi. Niedawno przechadzając się po pokojach w Windsor, upadł przypadkiem na krzesło, i tak mocno stłukł lewą nogę, iż przez długi czas, żadnéj władzy w niej nie miał. Teraz przewożą Go tylko na krześle, wynalazku Pana Merlin."

Dziennik (Kurjer oświadcza), iż doniesienie powyższe jest fałszywém.

— Na dniu 14. b. m. otworzone zostały posiedzenia Parlamentu. Izba Wyższa, pod prezydencją Wielkiego Sędziego Lorda Richards, zajęła się wyborem Mówcy. W Izbie niższéj, przeznaczono na ten Urząd, dawnego Mówcę P. Sutton.

— Jednym z najpierwszych i najważniejszych przedmiotów, któremi Parlament ma się zatrudnić, będzie Osoba N. Króla. Spodziewamy się, iż te same środki użyte będą; jakieby względem każdego z obywateli, w podobnym przypadku przedsięwzięte zostały, to *jest*: dochody i majątek, oddane będą pod zarząd najbliższego z potomków, którego rzeczą jest starać się o polepszenie onych; Sama zaś Osoba Króla, powierzoną zostanie jednemu z Członków familji, któryby przez wdzięczność i przywiązanie starał się ile możność nieszczęśliwy los Jego osłodzić. — Xiążę Rejent objął już majątek Króleski; idzie więc tylko o ustanowienie Opieki nad Osobą N. Króla, którą dotąd Królowa miała sobie poruczoną. — Nie będziemy tu oddawać należytej pochwały, usiłowaniom i mądrości zmarłéj Królowy, która z osobliwszą gorliwością, powinności téj dopełniała. Osoby, które Ją otaczały, świadkami są, z jaką usilnością w najdrobniejszych szczegółach, starała się wszelkie życzenia chorego Króla uzupełniać! — Miejsce Jej, zastąpićby teraz powinien Xiąże York, do którego to z prawa należy: Xiężniczki Siostry Jego, nieodmówią Mu zapewne pomocy swojéj, tym bardziéj, gdy płeć piękna, przez wrodzoną jéj czułość, najzdolniejszą jest do osłodzenia ostatnich chwil nieszczęśliwym! Xiężniczki Augusta i Zofja, były już przez długi czas opiekunkami słabego Ojca swojego. Z jakimże wzruszeniem dowiadywaliśmy się,

gdy nieszczęśliwy ten Starzec wzroku pozbawionym został, jak ostrożnie, jak starannie oprowadzała Go nieraz własną ręką po pokojach, Xiężniczka Zofja! — Prócz tego, Xiążę York, będąc Naczelnym Dowódzcą Wojsk, nie może być zawsze w Windsor przytomnym: Xiężniczki zaś, zapewne, za roskosz mieć sobie będą, starać się o wygodę nieszczęśliwego Ojca.

— Niejaki Samuel Sibley (stróż nocny), zwolennik sławnéj niegdyś Joanny Souscott; pokazał się przed kilką dniami, wraz z żoną i dwojgiem dzieci, na jednéj z znacznieyszych ulic tutejszych, i przy odgłosie trąby, oznajmił wkrótce nastąpić mające przybycie Messjasza. Lud zbiegł się na ten odgłos, ale Policja schwyciła natychmiast tych fanatyków, i niepredzéj z więzienia wypuściła, póki nie przyrzekli: iż spokojnie się nadal zachowywać będą.

— Pani Catalani oświadczyła Dyrekcji tutejszéj Włoskiéj Opery, iż gotowa jest przez 7 do 8 miesięcy, popisywać się jako pierwszą Śpiewaczka na scenie Londyńskiéj, za umiarkowaną summę 5000 funtów szterlingów (200,000 Złlp.) Zastrzega sobie jednakże jeden benefis, który mniéj nad 1000 funtów szterlingów uczynić nie powinien; nadto przyzwoity ekwipaż i stół na czternaście osób: prócz tego, wymawia sobie wolność dawania na swój dochód Koncertów, kiedy się jéj podobać będzie. — Tak umiarkowane warunki, przyjęte przecież nie zostały.

— Fabryki tutejsze mają w tych dniach odesłać do Buenos - Ayres dwadzieścia chorągwi dla Niepodległych. Na tle niebieskiém z żółtą obwódką, znajduje się krzyż czerwony w środku, nad niem słońce w płomieniach i napis: morir o vincer (zwyciężyć lub umrzeć).

— Dziennik francuski: Kurjer Londyński, ogłosił list donoszący o powrocie z Ameryki południowéj Jenerała Wilson. (Jest to ten sam, o którym nie zbyt dawno donoszono, iż za spisek rozstrzelanym został w Ameryce południowéj). — Jenerał ten opuścił sprawę niepodległych i przeszedł w służbę Króla Hiszpańskiego, który obiecał go hojnie obdarzyć, pod warunkiem, aby zwyciężył Boliwara, co jak on twierdzi, bardzo mu łatwo będzie. — Z tego powodu przybył do Anglji, w celu zaciągania ochotników do wojsk Hiszpańskich. Podług powieści Jenerała Wilson, Anglicy będący w służbie Niepodległych, opuszczają ich Chorągwie; są nadzy, umierają z głodu i nędzy. — Tym czasem Pułkownik Uslar, zaciągający ochotników do wojsk Niepodległych, wysłał znów w tych dniach 120 ludzi; a chęć służenia w szeregach Amerykańskich, tak się w Anglji upowszechniła, iż nietrudnoby temu Pułkownikowi było 10,000 ludzi zebrać. Zaciągnięci ludzie, są młodzi, silni i wszyscy służyli wojskowo. Teraz wspomniony Pułkownik, zaciąga 500 ludzi do Pułku Jazdy, z którym wkrótce popłynie.

— Jenerał Mac Gregor, który niedawno zaciągał także w Anglji wojska dla Niepodległych, wkrótce według doniesień z Ameryki, połączy się z Boliwarem. — Zaciąg jego składa się z 3000 ludzi.

— Angielski wojenny okręt Racoon, nadesłał wiadomość z wyspy S. Heleny; iż Bonaparte bardzo jest słabym.

Francja.

z Paryża dnia 20 Stycznia.

Na dniu 21 obchodzoną będzie uroczyście w całéj Francji, pamiątka śmierci Ludwika XVI.

— Osoba prywatna, która tu z nowego Orleanu przybyła, zapewnia iż osada

pola przytułku, zupełnie już przez wojska Hiszpańskie zniszczoną została.

— Pana Martainville, wydawcę nowego Dziennika : le Drapeau blanc (obacz Nro 101 Gazety Codziennej); nazywają go tu przez igraszkę Martin-vil, (podły Marcin).

— P. Claveau, ogłosił drukiem obronę obwinionych o zamiar zamordowania Lorda Wellingtona (rok blisko upływa, jak o tém donosiły wszystkie pisma publiczne). Minerwa Francuska, przytaczając wypis z téjże obrony, dodaje: „Zasłużony Wojskowy nazwiskiem Cantillon i niejaki Marinet, który się był do Niderlandów schronił, i na słowo szlachetnego Lorda Wellingtona, dobrowolnie z Bruxeli do Paryża przybył, okuci w kajdany i w więzieniu zamknięci zostali. — Zdawało się, że obrona przez Pana Claveau przed dwoma miesiącami ogłoszona, przyśpieszy wyrok w ich sprawie: bardziéj jeszcze spodziewano się jéj końca, gdy Lord Wellington przybył do Paryża, sądzono bowiem, iż obecność jego, jako strony jest nieodzowną w téj sprawie. — Próżne nadzieje! Lord wyjechał, a oskarżeni jęczą ciągle w okropném więzieniu. Wiele osób szlachetnego sposobu myślenia, powątpiewa o rzetelności zaskarżenia. W jakimżeby celu bowiem usiłowano zamordować Jenerała cudzoziemskiego w chwili, gdy oswobodzenie Francji z wojsk obcych, tak było bliskie? Czemże w ów czas zajęci byli jego domownicy, i te straże tak licznie rozstawione na miejscu, w którym się wypadek ów zdarzył?"

Hiszpanja.

z Madrytu dnia 6 Stycznia.

Ciało zmarłej Królowy, przez trzy dni wystawione było na widok publiczny, poczém na dniu 30. Grudnia w grobie familji Króleskiej złożone zostało.

— Pocztom między Madrytem a Kadyxem, dla bezpieczeństwa od napaści Związkowych, dodano mocną straż wojskową. Mimo tego, ostatnią razą w wąwozie Sierra Morena zwanym, rozbitą została poczta. — Podróżni w licznych tylko towarzystwach, odważają się teraz odprawiać podróż po Hiszpanji.

— Ostatnie trzy gazety tutejsze, nie zawierają nic ważnego. Wspominają tylko nieco o rozruchach w Mexyku. Zanosi się tam na wojnę: z tego powodu wojska miejscowe, przymuszone są ścigać buntowników, lecz często są też przez nich ścigane. Rozkazy Vice-Króla, wykonywane są z wszelką surowością. Każdy schwytany z bronią w ręku, jest rozstrzelany i to natychmiast: tylko wyspowiadać się wolno tym nieszczęśliwym. Dla tego przy każdym, choćby najmniejszym oddziale wojska, znajdują się Duchowni do dopełnienia téj smutnej powinności. — Nie mamy żadnego doniesienia, jak się nawzajem Powstańcy z naszemi jeńcami obchodzą?

Czytaliśmy w Dziennikach Angielskich, iż Jenerał Morillo ma być odwołanym. Nic tu wszelako nie wiemy ani o Jenerale, ani o wojsku którém dowodzi. Pogłoska ta przecież może być prawdziwą, bo my o wiadomościach tego rodzaju, zwykle najpóźniéj się dowiadujemy.

O Peru żadnéj nie słyszemy wzmianki, jak gdyby Państwo to, już do nas nie należało.

— Policja schwyciła w Pireneach, wiele pism i Dzienników zakazanych, które natychmiast wielkiemu Inkwizytorowi przesłane zostały.

Włochy.

z Rzymu 6. Stycznia.

Podług najnowszych wiadomości z Rzymu, Królowa Hiszpańska, małżonka

Karola IV. nie na dniu 5 Stycznia, ale już na dniu 2 t. m. umarła, to jest w ośm dni po śmierci panującéj Królowy Hiszpańskiéj.

— Wielki Xiążę Rossyjski Michał, przybył dnia 5 Stycznia do Parmy, 7go do Modeny, a 11 do Florencji.

— Król Sardyński zniósł podatek od drzwi i okien, a inne wszystkie podatki znacznie zmniejszył. Ludność wszystkich Państw jego wynosi 3,439,785 dusz ogółem.

SZWECJA.

z Sztokholmu dnia 15 Stycznia.

Jedna z wychodzących tu Gazet, zawiera: iż fałszywą jest wiadomość, przez Dzienniki zagraniczne ogłoszona, jakoby Rząd Szwedzki miał zamiar wyspę S. Bartłomieja sprzedać.

— Podług ogłoszenia Urzędu przełożonego nad Szpitalami w Sztokholmie, znajduje się tam 2147 ubogich, kosztem publicznym utrzymywanych: fundusz na ten przedmiot wynosi 66,255 Talarów Szweckich. W dwóch domach publicznych, zatrudnia Rząd 1400 a w domu poprawy 466 osób. Na dom sierot łoży Rząd 72,643 Talerów, za którą summę tenże dom 3577 dzieci chowa. Z liczby téj umiera corocznie przynajmniéj 227 dzieci. Utrzymanie Szpitalu publicznego kosztuje 26476 Talarów, wystarcza zaś tenże Szpital na 291 chorych. Z 244 osób pomięszanie zmysłów cierpiących, w ostatnich sześciu latach 216 do zdrowia wróciło. — Loża Wolno-Mularska łoży znaczną summę na wychowanie 400 podrzutków. — Instytut głucho-niemych odbiera corocznie 9,000 Talerów.

Znajduje się nadto w Szwecji 30. Lazaretów na 4,000. chorych; 27 Szpitalów na 1000. Ubogich; i 3. Domy dla Sierot na 1290. dzieci. Na utrzymywanie Domów wymienionych, łoży Rząd przeszło 10. tysięcy beczek zboża i około 4,000. Talerów.

— Pogody trwają tu nieodmiennie. Nie mieliśmy dotąd ani mrozu ani śniegów: zielenią się pola; drzewa puszczają pączki, rozwijają się kwiaty. — Ale fabryki żelaza wiele na tém cierpią: jednym brakuje wody, inne nie są w stanie uskuteczńić rozlicznych transportów, które dawniej mrozy znacznie ułatwiały.

TEATR NARODOWY.

Dziś na dochód JPana Bogusławskiego, dana będzie Dramma pod tytułem: Ojciec familji i Opera Dwa Parawany.

DOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE, czynione w Warszawie przez Ant: MAGIER.

Dnia	Termometr		Barometr			Wiatr	Stan Nieba	Wysokość wody na Wisle.	
rano.	ciepła	zimna	cale	linje	10 częś: li:			łokcie	cale
1. Lutego		6	27	4	8	Południo-Zachodni.	Pochmurno.		
2. Lutego		2	27	5	6	Południowy.	Pogoda.		
3. Lutego		2	27	4	7	Południo-Zachodni.	Pochmurno		

Wydawcy odpowiedzialni.